

ROMAN JANÁL

ÚVODNÍ ČÁST ROZHOVORU // CYKLUS OSOBNOSTI MEZI NÁMI
JIŘÍ & BEATA ALTIOR / PRAGUE TEA OFFICE & HORA FUGIT

WWW.HORAFUGIT.CZ

♠ O DĚTSTVÍ

Jmenuji se **Roman Janál**. Pocházím z **Trenčína**, kde jsem se narodil 14. 7. 1964, takže moje rodné místo je pod hradem legendárního **Matúše Čáka** (1260-1321). Vyrůstal jsem v neúplné rodině, kde mi rodinné zázemí tvořily babička, teta a maminka. S nimi jsem žil do svých patnácti let. Byl jsem vychováván především v ženském duchu, neboť v rodině v podstatě scházel mužský element.

Narodil jsem se do doby, kdy byla určitá naděje, že se život v mnoha směrech zlepší. **Maminka** vystudovala hudební konzervatoř v **Bratislavě**. Studovala klavír a akordeon. Oba nástroje spolu s hudební naukou vyučovala z počátku v Bratislavě a potom v **Novém Městě nad Váhom**. V tomto městě také poznala mého **otce**, který učil na základní škole fyziku, dílny a zeměpis. Otcovým hobby bylo filmování rozličných akcí, na které ho různé školy a akademie zvaly, aby je zaznamenával. A tak došlo i na jeho seznámení s mojí maminkou.

Manželství mých rodičů bohužel nemělo dlouhého trvání a po mém narození se rozplynulo. Je paradoxem, že jsem vznikl ze svazku, který nebyl naplněn láskou. Rodinné zázemí, láskyplné prostředí a manželství byly pro mě vždycky neuvěřitelně důležité. Především **rodinné zázemí** je pro mě naprosto ztotožněné a přímo synchronní s tím, abych svoji uměleckou práci mohl dělat naplno. Motivaci vykonávat svoje poslání si bez rodiny nedovedu představit. Ve svém osobním životě jsem vždycky postrádal to, že nemám sourozence a úplnou rodinu. Tento nedostatek se mi nakonec vykompenzoval tím, že máme tři děti a teď už i první vnoučátko. Každý má svůj osud, a tak, ač jsem přišel na svět za daných okolností, moje současná rodina mi moje dětství nahrazuje.

♠♠ O DOSPÍVÁNÍ

Kolem pátého roku se u mě začaly projevovat hudební sklony. Nevím, jak to přišlo, ale hodně rád jsem si zpíval. Pozpěvoval jsem si, a přitom jsem vnímal hudbu z rádia, které si pouštěla moje babička. Bylo to ještě před tím, než jsem nastoupil do základní školy. Babička si také pouštěla starý gramofon, který byl ještě na kliku. Poslouchal jsem písničky prvorepublikových herců, jakými byli **František Křištof Veselý** (1903-1977), **Oldřich Nový** (1899–1983) nebo **Rudolf Antonín Dvorský** (1899-1966). Tyto gramofonové desky, které měly 78 otáček na minutu a 15 cm v průměru, se mi i s vlastním gramofonem dochovaly. Je to typ gramofonu, který už nemá akustickou troubu, ale má v sobě zabudovaný reproduktor.

Když mi bylo 12 či 13 let a já byl v pubertálním období, byl jsem hodně zasněný. Jak jsem četl poezii a poslouchal šansony **Hany Hegerové** (*1931) a **Jacquese Brela** (1929–1978), tak jsem poznal svět, který mě úplně dostal. Ještě v předškolním věku jsem začal chodit do přípravného ročníku na housle a pak do hudební školy. Nyní jsem byl ve věku, kdy jsem se musel rozhodnout, kde a co budu dělat.

Nebyl jsem úplně přesvědčený, zda se chci zaměřit na housle. Hrozně jsem chtěl být hercem, ale zároveň mě uchvacoval **Tom Jones** (*1940), Hana Hegerová, Jacques Brel. Prahl jsem po melancholii, četl jsem hodně poezie a toužil po romantice, čímž jsem se od svých spolužáků odlišoval. A oni to kupodivu akceptovali. Když jsme se po letech setkali na třídním srazu, tak jsem se na sebe dozvěděl, že mě brali a respektovali takového, jaký jsem, ač jsem s nimi nikdy nesdílel hromadné školní aktivity nebo společenské akce, natož abych byl pionýrem nebo byl v SSM (**Socialistický svaz mládeže**). Tomu jsem se vzepřel. Pamatuji si, že jsem nebyl sám, kdo neskládal pionýrský slib. U nás na Slovensku to tehdy bylo dramatičtější než v Čechách, a já jsem pocházel z katolické rodiny. Tehdy jsem si říkal: „*Jak bych mohl jít do Pionýra nebo SSM? Vždyť bych zapřel sám sebe!*“ Od dětství jsem měl křesťanskou výchovu a v sobě spontánně danou víru v Boha. Naštěstí mi to ve škole záhadně procházelo, a to i na jejím druhém stupni. Přitom západoslovenský region byl velmi krutý. Byli tam tak zvaní „tajní“, kteří měli za úkol sledovat učitele jak na základních školách, tak i na hudebních školách (**Lidových školách umění**). I maminka byla pod drobnohledem.

♠♠♠ O VĚČNÉM STĚHOVÁNÍ

Když mi bylo patnáct let a byl jsem v deváté třídě, tak se maminka znovu provdala a my jsme se přestěhovali do Čech. V Plzni začala učit ve škole **Na Slovanech** a v roce 1992, když už bylo po revoluci, se stala ředitelkou **hudební školy Bedřicha Smetany**. Tak jsme nadobro opustili Slovensko a přestěhovali se do Čech. Dnes mám na Slovensku velmi dobrou spolupráci s **Košickou státní filharmonií**, což je úžasný a kvalitní ansámbl a taktéž s **Košickou operou**. Vícekrát jsem také hostoval například ve **Slovenském národním divadle**.

Po studiu v Bulharsku, jak později rozvedu, jsem nastoupil na povinnou půlroční vojenskou službu do **Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého**, známého pod zkratkou AUS. (Soubor dodnes existuje, jedná se o vojenský útvar **VÚ 1184**.) Když mi skončila vojna, vyhrál jsem konkurz do pražské **Komorní opery** (od roku 1991 přejmenovaná na **Opera Mozart**). Ale v té době jsem už byl ženatý. V Praze jsme ovšem nemohli najít bydlení pro naši rodinu. Bydlení bylo důležité, neboť jsme měli roční dceru Kačenku. A tak jsme i nadále bydleli v Trenčíně a já vzal dočasně angažmá v **Bánské Bystrici**, kam jsem dojížděl. Během půl roku se mi poštěstilo vyřešit za velmi příznivých okolností bydlení v podnájmu v Praze.

Cesta ke klidnému bydlení na Praze 6 nebyla snadná. První stěhování bylo do centra, do podnájmu ve Štěpánské ulici, a já jsem hned k 1. 7. 1991 nastoupil do zmíněné Komorní opery. Následně jsme přes známého získali byteček 1+1 na Skalce. V něm jsme byli jenom jeden rok. Poté jsem měl skutečné štěstí. Náhodou jsem potkal známého, který, ač byl z jiné profese,

velmi miloval hudbu. Ten si vzpomněl, že v domě na Vinohradech, kde bydlí jeho teta, se právě uvolnil byt, a že se mě může zeptat, což učinil. Zde jsme bydleli další dva roky. Až v roce 1994 jsme se **nakonec přestěhovali sem, na Prahu 6, do Dejvic**.

*Pozn. pod čarou: **Zvláštní poděkování** za příležitost potkat se a spolupracovat s Romanem Janálem patří **Lucii Chmelové**, která celé setkání iniciovala. **Děkujeme!***

♠♠♠♠ O SLOVENSKÉM PŮVODU, MORAVSKÝCH KOŘENECH A ČESKÉM JAZYCE

Ač jsem vyrůstal na Slovensku, češtinu jsem měl tak nějak v krvi. Můj tatínek pochází z moravsko-slovenské svazku. Moje babička byla z **Nového Města nad Váhom** a děda byl z **Lipníka nad Bečvou**. Dědeček byl zřejmě velmi agilní a bojovný člověk, neboť byl v protifašistickém odboji, za což byl v roce 1944 fašisty popraven. Inu, jak můj děda **Ladislav Janál**, tak i celý jeho rod Janálů, je čistě z **Holešova** a z Lipníka nad Bečvou a já mám po něm moravské kořeny. Janálové dnes mají i české. Když jsem se přestěhoval do hlavního města, tak jsem zjistil, že i v Praze pár Janálů je. Například sám od sebe se mi přes Internet ozval **Rudolf Janál**, který je profesorem na Zemědělské Univerzitě v Praze. Jak se ukázalo, je mým vzdáleným příbuzným...

Když jsem byl na **Hudebním festivalu Znojmo**, kde jsem se věnoval barokním projektům, objevil mě **Jiří Hamza**, zeť **Romana Janála**, bratrance mého tatínka **Dušana Janála**. Celá rodina Romana Janála, se kterou se dodnes rád stýkám, jsou sportovci. Roman Janál byl trenér basketbalistů a házenkářek. Naše pravidelné setkávání pokračuje nyní už bez něj. Vloni, bohužel, zemřel. V souvislosti se sportovním nadáním rodinné větve Romana Janála je zajímavé, že i náš syn Filip má sportovní dispozice. A tak je možné, že to tak bude někde v mých genech po dědovi i s českým jazykem. Čeština mi navíc nebyla nikdy vzdálená. Vždyť už jako kluk jsem rád sledoval na naší zánovní černobílé televizi pohádky a staré české filmy. Pamatuji si, jak tuto televizi pořídila má teta, když mi bylo šest let, a já jsem se rád díval na filmy pro pamětníky. A prvorepublikoví herci, jako **Oldřich Nový**, byli pro mě se svojí krásnou češtinou idolem. Inu, byl jsem ten mimoň, jak jsem vyprávěl ☺

(SNÍMEK POŘÍZENÝ NA KONCI ROZHOVORU: ROMAN JANÁL JE VLEVO)

TUTO KULTURNÍ AKTIVITU FINANČNĚ PODPOŘILA MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA

Městská
část
Praha

